

DECIZIE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Maria Anghel,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Anghel împotriva lui Iurie Lebedi, intervenienți accesorii Oxana Ungureanu, Ȃlina Zueva, Vladislav Zuev, Galina Cepelnicova și Cristina Lebedi cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin inundarea apartamentului și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 11 iulie 2019 a Curtea de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Maria Anghel împotriva hotărârii din 01 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel,

c o n s t a t ă:

La 09 ianuarie 2019 Maria Anghel a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iurie Lebedi cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin inundarea apartamentului și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-4).

Prin încheierea 13 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, au fost atrași în proces în calitate de interveniți accesorii Oxana Ungureanu, Ȃlina Zueva și Vladislav Zuev (f.d. 20).

Prin încheierea 15 martie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, au fost atrași în proces în calitate de interveniți accesorii Galina Cepelnicova și Cristina Lebedi (f.d. 42).

Prin hotărârea din 01 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, acțiunea depusă de Maria Anghel, a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 48, 55-56).

Nefiind de acord cu hotărârea din 01 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, Maria Anghel a contestat-o cu apel, la 03 aprilie 2019 (f.d. 51).

Prin încheierea din 07 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Maria Anghel împotriva hotărârii din 01 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și s-a comunicat apelantei Maria Anghel despre necesitatea prezentării sau expedierii în adresa instanței de apel a dovezii achitării taxei de stat în mărime de 75 de lei și a apelului motivat, până la 27 iunie 2019, ora

09⁰⁰. Totodată, s-a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 60-61).

Prin încheierea din 27 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost lăsată în continuare fără curs cererea de apel declarată de Maria Anghel împotriva hotărârii din 01 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central și s-a comunicat apelantei Maria Anghel despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 de lei și a apelului motivat, iar în cazul lichidării neajunsurilor prin alte mijloace, decât prin depunerea personală a dovezii de plată a taxei de stat și a apelului motivat în instanța de apel, apelanta urmează să se asigure că acestea vor parveni în adresa instanței de apel în termenul stabilit, adică până la 11 iulie 2019, ora 09⁰⁰. Totodată, s-a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 63-64).

Prin încheierea din 11 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel declarată de Maria Anghel împotriva hotărârii din 01 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor stipulate în încheierile din 07 iunie 2019 și 27 iunie 2019 ale Curții de Apel Bălți (f.d. 68-69).

La 07 august 2019 Maria Anghel a declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 11 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d. 74-75).

În motivarea recursului, recurenta Maria Anghel a indicat că după prelungirea de către instanța de apel a termenului pentru lichidarea neajunsurilor, a achitat taxa de stat în mărime de 75 de lei și a prezentat în cancelaria Curții de Apel Bălți dovada de plată a taxei de stat.

Recurenta Maria Anghel a susținut că motivele de fapt și de drept pe care și-a întemeiat apelul au fost indicate în cererea de apel din 03 aprilie 2019, și anume că instanța de fond nu a dat apreciere tuturor circumstanțelor cauzei, în special actului prin care se constată vinovăția intimatului în cauzarea prejudiciului.

Recurenta Maria Anghel a menționat că instanța de apel nu a motivat necesitatea prezentării motivelor suplimentare decât cele indicate în cererea de apel din 03 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum denotă materialele cauzei, copia încheierii din 11 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Maria Anghel împotriva hotărârii din 01 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor stipulate în încheierile din 07 iunie 2019 și 27 iunie 2019 ale Curții de Apel Bălți, a fost expediată părților la proces, la 22 iulie 2019, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d. 41) și a fost recepționată de către recurenta Maria Anghel, la 26 iulie 2019 (f.d. 72).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost declarat de Maria Anghel, prin intermediul oficiului poștal, la 07 august 2019, cu respectarea termenului indicat la art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de Maria Anghel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și

care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă indubitabil că, la 09 ianuarie 2019 Maria Anghel a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iurie Lebedi cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin inundarea apartamentului și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-4).

Prin încheierea 13 februarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, au fost atrași în proces în calitate de intervenți accesorii Oxana Ungureanu, Alina Zueva și Vladislav Zuev (f.d. 20).

Prin încheierea 15 martie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, au fost atrași în proces în calitate de intervenți accesorii Galina Cepelnicova și Cristina Lebedi (f.d. 42).

Prin hotărârea din 01 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, acțiunea depusă de Maria Anghel, a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 48, 55-56).

Nefiind de acord cu hotărârea din 01 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, Maria Anghel a contestat-o cu apel, la 03 aprilie 2019 (f.d. 51).

Prin încheierea din 07 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Maria Anghel împotriva hotărârii din 01 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central și s-a comunicat apelantei Maria Anghel despre necesitatea prezentării sau expedierii în adresa instanței de apel a dovezii achitării taxei de stat în mărime de 75 de lei și a apelului motivat, până la 27 iunie 2019, ora 09⁰⁰. Totodată, s-a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 60-61).

Prin încheierea din 27 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost lăsată în continuare fără curs cererea de apel declarată de Maria Anghel împotriva hotărârii din 01 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central și s-a comunicat apelantei Maria Anghel despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 de lei și a apelului motivat, iar în cazul lichidării neajunsurilor prin alte mijloace, decât prin depunerea personală a dovezii de plată a taxei de stat și a apelului motivat în instanța de apel, apelanta urmează să se asigure că acestea vor parveni în adresa instanței de apel în termenul stabilit, adică până la 11 iulie 2019, ora 09⁰⁰. Totodată, s-a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 63-64).

Urmare a neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel din încheierile din 07 iunie 2019 și 27 iunie 2019 ale Curții de Apel Bălți, prin încheierea din 11 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel declarată de Maria Anghel împotriva hotărârii din 01 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central (f.d. 68-69).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de

drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369, alin. (1), lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel declarată de Maria Anghel împotriva hotărârii din 01 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, or apelanta nu și-a onorat obligațiile stipulate în încheierile din 07 iunie 2019 și 27 iunie 2019 ale Curții de Apel Bălți, în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Așadar, actele și lucrările cauzei denotă cert că, instanța de apel a expediat copia încheierii din 07 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți la adresa apelantei Maria Anghel indicată în cererea de apel – mun. Bălți, str. Independenței 6 ap. 12, însă din motiv că în adresa instanței de apel nu a parvenit dovada confirmativă a recepționării acesteia, prin încheierea din 27 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, a prelungit prelungit termenul de procedură și comunicat apelantei Maria Anghel despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 de lei și a apelului motivat, iar în cazul lichidării neajunsurilor prin alte mijloace, decât prin depunerea personală a dovezii de plată a taxei de stat și a apelului motivat în instanța de apel, apelanta urmează să se asigure că acestea vor parveni în adresa instanței de apel în termenul stabilit, adică până la 11 iulie 2019, ora 09⁰⁰. Totodată, s-a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 63-64).

Corespondența menționată, însă, a fost returnată în adresa instanței de apel de către Oficiul Poștal, cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 65-66).

Așadar, la caz, este de notat că pct. 2 din hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, definește trimiterea nereclamată ca fiind o trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Potrivit pct. 82 din hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, în lipsa destinatarului, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

Pct. 101 din hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, prevede că trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora la oficiul poștal de destinație.

Iar, pct. 102 din aceeași Hotărâre stipulează că trimiterile poștale, care nu au putut fi distribuite destinatarilor se înapoiază expeditorului în următoarele situații:

1) la expirarea termenelor de păstrare; 2) la cererea expeditorului; 3) destinatarul refuză să primească trimiterea; 4) destinatarul nu este la adresa indicată; 5) adresatul căsuței poștale de abonament nu este indicat sau este indicat incorect; 6) adresa destinatarului indicată pe trimitere este ștearsă sau ruptă; 7) destinatarul este decedat.

În circumstanțele expuse, se atestă că apelantei Maria Anghel i-a fost lăsată de către oficiul poștal de la domiciliul acesteia, avizul de sosire pentru primirea trimiterii poștale în unitatea poștală, însă ultima nu s-a prezentat pentru a recepționa scrisoarea expedită și respectiv, aceasta a fost restituită expeditorului, la caz Curții de Apel Bălți, după expirarea termenului de păstrare (f.d. 65, 66).

Reieșind din cele relatate, Colegiul atestă că, instanța de apel a respectat cu strictețe procedura de comunicare a actului judecătoresc prevăzută de art. 100, 104 Cod de procedură civilă, însă, deși indicațiile instanței de apel urmau a fi executate până la 11 iulie 2019, ora 09⁰⁰, acestea nu au fost îndeplinite în termenul stabilit.

În continuare, instanța de recurs, în conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În corespundere cu prevederilor art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, stabilește că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor citate supra, este necesar de a menționa și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, instanța de recurs subliniază că în cazul în care instanța de judecată a stabilit un anumit termen în care trebuie efectuate anumite acțiuni procesuale impuse prin lege, partea care urmează să le execute are obligația de a îndeplini aceste acțiuni în termenul indicat în actul de dispoziție judecătoresc.

În această ordine de idei, Colegiul conchide ca fiind lipsit de suport factologic și juridic aserțiunea recurentei Maria Anghel că după prelungirea de către instanța de apel a termenului pentru lichidarea neajunsurilor, a achitat taxa de stat în mărime de 75 de lei și a prezentat în cancelaria Curții de Apel Bălți dovada de plată a taxei de stat, deoarece dovada de plată a taxei de stat a fost prezentată în afara termenului legal instituit de instanța de apel – 11 iulie 2019, ora 09⁰⁰, adică abia la 18 iulie 2019.

De asemenea, instanța de recurs consideră nefondat și argumentul apelantei/recurentei Maria Anghel că motivele de fapt și de drept pe care și-a întemeiat apelul au fost indicate în cererea de apel din 03 aprilie 2019, deoarece prin

cererea de apel din 03 aprilie 2019, nu a fost invocate careva argumente referitoare la netemeinicia hotărârii primei instanțe, fiind indicat doar că acestea vor fi indicate într-o cerere de apel suplimentară după ce va face cunoștință cu hotărârea motivată, fapt care însă nu a fost efectuat.

În consecință, instanța de recurs menționează că recurenta Maria Anghel nu a adus careva argumente plauzibile referitoare la faptul de ce nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit de instanța de apel, iar aceste circumstanțe atestă că acțiunile ultimei nu constituie decât o denegare a acestora de a-și respecta obligațiile procedurale stabilite de prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu buna-credință de drepturile sale procedurale.

În concluzie, Colegiul notează că CtEDO, în jurisprudența sa, promovează cu consecvență, cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, dreptul la o instanță nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției, decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea cauza Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, instanța de recurs constată că apelanta a fost obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii sale, având în vedere faptul că cadrul legal, la acest compartiment, este clar, simplu și lipsit de obscuritate. În această ordine de idei, Colegiul reține că instanța de apel a respectat dispozițiile art. 369, alin. (1), lit. a) în coroborare cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, iar argumentele recurente precum că încheierea instanței de apel din 11 iulie 2019 este neîntemeiată, nu pot fi reținute, reieșind din raționamentele descrise supra.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 11 iulie 2019, în cazul în care apelanta Maria Anghel nu și-a exercitat în volum deplin drepturile procedurale și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat în termenul stabilit de instanță, iar în consecință instanța de apel a curmat în mod legal orice abuz din partea acesteia.

Totodată, Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a

hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

De altfel, Colegiul consideră necesar a releva și prevederile art. 10 Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Maria Anghel și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Maria Anghel.

Se menține încheierea din 11 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Anghel împotriva lui Iurie Lebedi, intervenienți accesorii Oxana Ungureanu, Alina Zueva, Vladislav Zuev, Galina Cepelnicova și Cristina Lebedi cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin inundarea apartamentului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan